

Sammendrag

Jeg har i denne oppgaven arbeidet med spørsmål knyttet til hvordan ansatte i skolen kan bygge gode relasjoner til elever og foreldre.

Arbeidet har tatt utgangspunkt i en av norsk litteraturs mest kjente lærerskikkelser, nemlig Bård skolemester, slik vi møter han i Bjørnstjerne Bjørnsons roman En glad gutt fra 1860.

Bård skolemester beskrives slik, i forbindelse med utdelingen av den årlige Bård skolemesterprisen:

Bård skolemester er en godslig, gammel lærer portrettert i Bjørnstjerne Bjørnsons roman En glad gutt. Denne læreren spilte en stor rolle for Øyvind, hovedpersonen i romanen. Bård framstår i boka som en erfaren menneskekjenner med oppriktig interesse for sine elever; slik ble han en viktig støttespiller for Øyvind og hans medelever.¹

Ordet relasjonsbygger er ikke brukt i denne presentasjonen. Men i ordene "... menneskekjenner med oppriktig interesse for sine elever ..." ligger vel egentlig selve fundamentet for det å kunne bli en god relasjonsbygger.

Etter et nærstudium av skolemesteren, ble det satt opp ti verdier/strategier som var fremtredende i hans lærergjerning. Disse ti verdiene/strategiene var:

- Høflighet
- Navn
- Dialog
- Tydelig lærer
- Respekt
- Gode og vennlige ord
- God kontakt med foresatte
- Øyekontakt
- Nærhet
- Humor

¹ <http://www.hive.no/aktuelt/baard-skolemester-prisen-til-tydelig-rektor-article20236-110.html> (13.11.2013)

I neste omgang ble disse verdiene/strategiene aktivt tatt i bruk av en gruppe ansatte på Bogafjell skole, for å se hvilken virkning de hadde i forhold til spørsmålet om hvordan kan ansatte bygge gode relasjoner til elever og foreldre i skolehverdagen.

Den kjente skoleforskeren John Hattie fra New Zealand, har arbeidet med spørsmålet om hva som har størst betydning for elevenes læringsutbytte i skolen. Blant de vel 150 enkeltfaktorene han har undersøkt, er det den nære relasjonen mellom lærer og elev som har størst betydning.

Flere forskere bekrefter Hatties funn. Thomas Nordahl og Jan Spurkeland er aktuelle navn i så henseende. Sistnevnte har for ikke lenge siden gitt ut boka Relasjonspedagogikk (2011). Denne boka har vært til god hjelp i den foreliggende studien.

På bakgrunn av dette er det overordnet viktig å finne ut hvordan denne relasjonen kan bli så sterk og god som mulig.

Konklusjonen etter denne aksjonslæringsstudien, er at verdiene som den bjørnsonske læreren Bård skolemester representerer, absolutt kan være med på å legge grunnlaget for en slitesterk og bærekraftig relasjon mellom de ulike aktørene i skolehverdagen.

Det lar seg ikke gjøre å finne ut om en enkeltfaktor blant de ti verdiene/strategiene fra Bård skolemester er viktigere enn andre. Etter å ha prøvd det hele ut i praksis, kunne jeg se at de ulike verdiene/strategiene ofte gikk hånd i hånd. Dette er og ganske tydelig i Bjørnsons tekster. I løpet av noen korte øyeblikk, i Øyvinds første møte med skolen, fikk han møte alle verdiene/strategiene på en gang. Her var både høflighet, nærhet, humor, bruk av fornavn, øyekontakt, interesse, dialog, god kontakt med foresatte, respekt og tydelig lærer klart og synlig til stede fra første øyeblikk, og i det første møte.

Om ikke det lar seg gjøre å si at en verdi/strategi er viktigst, er det likevel viktig å understreke betydningen av det første møtet, og det grunnlaget for den gode og sterke relasjonen som legges her. "Hva heter den kroppen", var det første Bård

skolemester ba om i det første møtet. Deretter falt de gode ordene, som anerkjente både mor og barn: "For en vakker liten gutt".